

Dragica Malić

TVORBA RIJEČI U "ODLOMKU KORČULANSKOGA LEKSIONARA"

dr. Dragica Malić, Zavod za hrvatski jezik, Zagreb, stručni članak, Ur.:28. studenoga 1995.

UDK 801.541.1 : 801.2 : 886.2(091)

Tvorba riječi u hrvatskim je jezičnopovijesnim istraživanjima slabo zastupljena. Ovdje se donosi sva građa iz KL s kraja 14. st. Najzastupljenije tvorbene kategorije praslavenskog su podrijetla i u njima se uočava velika podudarnost sa suvremenim stanjem u jeziku. Tako je u imenica i pridjeva najzastupljeniji tvorbeni način sufiksacija. Prefiksacija je potvrđena samo s prefiksom ne-, dok su za preobrazbu, prefiksarno-sufiksalsnu tvorbu i srasličko-sufiksalsnu tvorbu primjeri pojedinačni. Srastanje je potvrđeno samo u prevedenicama i posuđenicama: dobrostanje, Isukrst; visokoživući.

U glagola je, kao i u suvremenom jeziku, najzastupljenija prefiksacija, zatim sufiksacija od imeničkih i glagolskih osnova (imperpektivizacija). Za perfektivizaciju i prefiksarno-sufiksalsnu tvorbu po jedan je primjer, dok se slaganjem danas tumači blagosloviti, što je prevedenica, pa bi se mogao tumačiti i srastanjem.

Analiza pokazuje da su neki tvorbeni uzorci književnojezične provenijencije (npr. imenička tvorba sufiksom -te|), koja je najčešće u vezi s utjecajem hrvatske crsl. redakcije (npr. velika čestotnost glagolskih imenica sa sufiksom -je, pridjevski sufiks -ući/-eći i imenička funkcija takvih pridjeva). Neki tvorbeni uzorci još živi u vrijeme nastanka KL u suvremenom jeziku više ne postoje (npr. pridjevski sufiksi ⁻¹∅ i ⁻³∅), a neke su se tvorbene veze izgubile (npr. u prefiksalsnoj tvorbi glagola).

Inojezični utjecaj u tvorbi u KL ogleda se samo u jednom primjeru: glagolski prefiks 2pro- u prozriti (prevedenica latinskog providere), pa to pokazuje da je tvorba riječi onaj jezični segment koji je najmanje podložan stranim utjecajima.

Ovaj je prilog nastavak mojega dosadašnjega proučavanja jezičnih obilježja KL.¹ Tvorba riječi u našoj je jezičnopovijesnoj znanosti slabo istraženo područje, tako da ima malo usporednoga materijala.² Bit će zanimljivo promotriti u kakvom su odnosu tvorbeni načini i tvorbeni sredstva zastupljeni u KL, srednjočakavskom jezičnom spomeniku iz 14. st.,³ s obzirom na tvorbeno načine i tvorbeni sredstva u suvremenom hrvatskom književnom jeziku, zabilježene u našim suvremenim gramatikama.⁴

1. Tvorba imenica

1.1. Sufiksna tvorba

Već je na prvi pogled uočljivo da je u imenica u KL najpretežniji tvorbeni način sufiksacija. U tome se tvorba imenica u KL podudara sa suvremenim stanjem (EB 693/199⁵). Sufiksna tvorba prikazat će se abecednim redom sufikasa.

-Ø: Nulti sufiks danas stoji na mjestu nekadašnjih *-b*, *-b*, koji se na kraju riječi gube u prvom razdoblju slavenskih zasebnih fonoloških sustava (9--10. st.). Njime se tvore imenice ž. r. od glagolskih osnova (od prezentske osnove, a u glagola I. vrste od okrnjenoga infinitiva), apstraktnog i konkretnog značenja (SB 1109--1111/318--319). U taj se tvorbeni uzorak iz KL uklapaju: *napast*⁶ 193v, 195, *zapovid* 194v s apstraktnim značenjem i *stvar* 194 s konkretnim značenjem 'ono što je stvoreno' i s alternacijom *o/a* u osnovi. To danas više nije proizvođan tvorbeni uzorak, a ne uzima ga kao proizvođan ni WB 247--248, koji od imenica ž. r. tvorenih sufiksom *-Ø* navodi: *hot*, *laž*, *plav*, *srv*, *stav*, *zapovid*, *te spovid*, koja može biti i m. i ž. r.

-(a)c: *studenac* 193v (pridjevska osnova, konkretno značenje 'ono što je studeno' -- v. SB 212/75 -- usp. *studenak*); *trusac* 197 (imenička osnova, značenje isto kao u osnovne imenice *trus* 'potres, trešnja' /sekundarna sufiksacija/ -- v. SB 203/73); *sudac* 199v (glagolska prezentska osnova, značenje 'vršitelj radnje' -- v. SB 215/76). Prasla-

1 V. D. Malić, 1989, 1992, 1994. U tim radovima nalaze se relevantni poznati podaci i spoznaje o tekstu KL. Pripremljen je za tisak i rad o glasovnim obilježjima KL.

2 Opširno je obrađena imenička tvorba čakavskih tekstova 15. i 16. st. u Poljskoj (W. Boryś, 1969), ali rad je kod nas teško dostupan. Sama sam obradila tvorbu riječi u PL iz 1250. (D. Malić, 1988, 125--148). Drugačijeg je tipa Jurišićeva *Tvorba imenica* (etimološko-komparativnoga, bez potvrda iz starih hrvatskih spomenika -- B. Jurišić, 1992).

3 Nastanak spomenika po jezičnim se obilježjima i po tome što ima istu maticu sa ZL veže uz zadarsko područje. -- V. o tome J. Melich, 1903; D. Malić, 1989. i 1994.

4 Npr. E. Barić, 1990. i 1995; M. Lončarić, 1990; S. Babić, 1991. -- U ovom radu služila sam se drugim izdanjem *Gramatike hrvatskoga književnog jezika* (EB, ML) iz 1990. U međuvremenu je izišlo treće prerađeno izdanje pod naslovom *Hrvatska gramatika*, Zagreb 1995. Bitne razlike prema izdanju iz 1990. citiraju se: EB, 1995.

5 Prvi se broj odnosi na paragraf, a drugi na stranu na kojoj se u citiranom djelu govori o određenom problemu.

6 Primjeri se navode u nominativu.

venska je tvorba (od imeničke osnove) s navedenim sufiksom *otac* 194v (2x), 195, 196 i d., koja se više ne može promatrati kao tvorenica jer se izgubila osnovna riječ *otč*, pa se *otac* nema s čime dovesti u tvorbenu vezu.

-(a)k: *dobitak* 197v (osnova je skraćeni infinitiv glagola I. vrste; konkretno značenje 'ono što se dobiva', s leksičkim značenjem 'stoka, blago' -- v. SB 277--279/96); *studenak* 197v (pridjevka osnova, značenje isto kao *studenac*, možda s deminutivnom nijansom, što bi se podudaralo s odimeničkom tvorbom navedenim sufiksom; za tvorbu od pridjevskih osnova ne navodi se takvo značenje -- v. SB 290/99 i 293/100; takvo značenje u otpridjevnoj tvorbi nije potvrđeno ni u WB, 67--71)

-anin: *Nazaranin* 198v (skraćena imenička osnova od *Nazaret*, etnik -- v. SB 738--744/221--222 -- ovdje zamjena za osobno ime umj. *Isukrst*)

-astvo v. *-stvo*

-ica: *služabnica* 193v, 194, 200 ('službenica', mocijska tvorenica za osobu ž. r. prema imenici m. r. na *-ik*⁷ -- v. EB 748/212, SB 523/154, WB 106--107; nijedan od autora ne navodi imenicu *službenica*, odn. *služabnica*); *golubica* 193 (mocijska imenica ž. r. prema m. r. -- v. SB 508/152), ovdje bez razlikovanja roda, kao sinonim Duha Svetoga

-ije v. *-je/-ije*

-ik: *zlovoľnik* 196v (osnova složenog pridjeva na *-(a)n* 'onaj koji je zlovoljan' /leksičko značenje 'rđav, zao, zavidan'⁸/ -- SB 703/212 za takve tvorbe kaže da se mogu dvojako tumačiti: kao izvedenice od složenoga pridjeva i kao složeno-sufiksalne tvorbe, tj. *zlovoľnik* se može tumačiti preoblikama 'zlovoljan čovjek' i 'čovjek koji je zle volje', ali uzima kao prihvatljiviju preobliku sa složenim pridjevom, ako takav postoji)

-ina: *visina* 198v (skraćena pridjevka osnova od *visok*, apstraktno značenje 'ono što je visoko', ovdje preneseno 'nebo, nebesa' -- ne navodi se kao tvorenica ni u EB 775/220--221, ni u SB 825/252, ni u WB 137--149, ali ima je kao "apstraktum" tvoren od pridjeva ER⁹ i među otpridjevnim tvorbama koje znače svojstvo BJ 97)

-iña: *pustiña* 198 (pridjevka osnova, mjesno značenje -- v. SB 893/269; BJ 105 navodi među apstraktnim imenicama)

7 Za navedeni sufiks autori navode nesigurnost radi li se o otpridjevnoj tvorbi (od pridjeva na *n*) ili o odimeničkoj sufiksom *-nik* (ako nema pridjeva pomoću kojega bi preoblika bila prihvatljiva -- SB 699--703/211--212; WB 128--129). U našem slučaju imenica m. r. *služabnik*, prema kojoj je tvorena imenica *služabnica*, izvedenica je pridjeva *služaban* 'koji vrši službu, koji služi službi' -- AR XV, Popravci i dodaci, str. 7--8, s. v. *služaban*, *služabnik*, *služabnica*.

8 To se značenje, zbog neadekvatne obrade (po gramatičkim kriterijima) u AR XXIII, 4--6, s. v. *zlovoľan*, izvodi iz rječničkih potvrda tamo navedenih.

9 ER III, 597, s. v. *visok*. Tvorba je praslavenska jer je imaju i drugi slavenski jezici, a potvrda iz KL dosad je najstarija poznata hrvatska potvrda -- v. AR XX, 933-937, s. v. 1. *visina*.

-je/-ije: Najplodniji imenički sufiks u KL, koji sudjeluje u nekoliko tvorbenih uzoraka. Potječe od prasl. *-bje*. Lik *-ije* izravan je utjecaj hrvatske crkvenoslavenske tradicije, ali na ortografskoj razini.¹⁰

1. *drvje* 199, *hrastije* 197v (imenička osnova, zbirno značenje 'drveće'; mjesno značenje 'mjesto gdje rastu hrastovi' -- v. SB 487--8/147, 490/148);
2. *zlaminje/zlaminije* 193v, 194v (2x)/193v (imenička osnova s hiperikavizmom, isto značenje kao osnovna imenica *zlamen* 'znak' -- v. SB 490/148)
3. *poštenje* 196v, *veselje* 196v, *zdravje/zdravije* 194v, 195, 197v/200 (pridjevka osnova, apstraktno značenje 'svojstvo, stanje' -- v. SB 491/148);
4. *čiñenje/čiñenije* ('djelovanje; čin, djelo') 199v/195v, *inkantanje* ('čaranje') 197 (2x), *ispunjenje* ('ispunjenje, izvršenje') 195v, *kršćenije* ('posvećivanje') 195v, *magljenje*¹¹ (preneseno apstraktno značenje 'opsjena') 199, *mojenje* ('molitva') 196, *očišćenje* ('stanje očišćenosti') 196v, 199, *odgoñenje* ('izgon, istjerivanje') 195, 195v, *odpušćenje* ('oprost, oprostjenje') 195, 200v, *okropjenje/okropjenje* ('posvećenje škropljenjem') 194, 195v, 200/195v, *pokropjenje* (isto što *okropjenje*) 199v, *pitje* ('ono što se pije, piće') 196v, 197v, *položenje* ('čin jednokratnog polaganja') 198, *postavljenje* ('ustroj'¹²) 195v, *posvećenje* ('blagoslov') 199v, *pozvanje* ('zaziv, doziv') 200, **priloženje* ('odanost, predanost'/?¹³) 196v, *prognanje* ('progon, izgon') 195v, 199, *skoreñenje* ('iskorjenjenje, zator') 199, *skupjenje* ('skup, družba') 199, *smišanje* ('izmiješanost') 194v, *spasjenje* ('spas') 196v, 199, 199v, *spovidanje* ('ispovijedanje vjere') 195v, *stanje* ('kuća, dom, prebivalište') 196v, *stvorenje* (1. 'čin stvaranja'; 2. 'ono što je stvoreno, rezultat stvaranja') 193 (2x), 194v, 195v, 197v, 198v, 199v (2x), *svršenje* ('ispunjenje, izvršenje') 199v, *tečenje* ('postignuće') 199, *trepitanje* ('trep, drhat') 197, *umilenje* ('poniznost, pokornost, krotkost, poslušnost') 197, *umivenje* ('umivenost') 199, *upuñenje* ('ispunjenje') 199v, **zadranje* ('poticaj, podbadaње') 197, *zagnanje* ('izgon, progon') 195v, *zdržanje* ('spoj, sastav') 195v, 199v, *zgañanje* ('istjerivanje, proganjanje') 199v, *zvanje* (1. 'poziv, zaziv'; 2. 'zazivanje') 199, 199v, *želinje* ('želja') 197v. Sve su to odglagolne tvorbe, i to i od svršenih i od nesvršenih glagola.¹⁴ Primjeri pokazuju

10 BJ 47-48 i 51-52 navodi dva sufiksa: *-je* (< *bje*) i *-ije* (< *-bje*) (kojima se značenja uglavnom podudaraju), ne naglašavajući da je zapravo riječ o jednom sufiksu s različitim fonološkim realizacijama (u staroslavenskom i srpskom *-ije*, u hrvatskom *-je*). U KL i drugim hrvatskim latiničkim spomenicima lik *-ije* uglavnom je posljedica crkvenoslavenskog ortografskog utjecaja, rjeđe crkvenoslavenske izgovorne norme.

11 Riječ bi se mogla čitati i: *magljenje* i tada bi išla u prvu skupinu imenica tvorenih sufiksom *-je* (od pridjeva *maglen + -je*), ali se u tu skupinu ne uklapa značenjem.

12 V. AR XI, 31--32, s. v. *pōstaviti* pod c. "načiniti koju stvar koje prije nije bilo".

13 Navedeno se značenje razabire iz konteksta, ali nema potvrda za značenje glagola *priložiti* iz kojega bi imenica s tim značenjem mogla biti izvedena.

14 Tradicionalna gramatika uzimala je da se radi o tvorbi od *glagolskog pridjeva tīpnog + -je*. Za tu se kategoriju imenica u sinkronijskim analizama navode prošireni sufiksi *-anje, -enje, -inje, -tje* (WB 175--186 /nj = n+j/), odnosno *-nje, -enje, -jenje, -će* (SB 466--482/142--146 /nj = ŋ/) ili *-nje, -enje, -će* (EB

izrazitu pretežitost ovoga tvorbenog uzorka u tvorbi radnih¹⁵ imenica u odnosu na ostale, npr. sufiksima -Ø, -a, -va i dr. Osim toga, uz značenje radnih imenica, koje označuju vršenje glagolske radnje, javljaju se i druga značenja, apstraktna i konkretna, u tvorbama od nesvršenih glagola, u većem broju nego u suvremenom jeziku. S druge strane, mnogo su češće nego u suvremenom jeziku i rezultativne imenice (od svršenih glagola), koje znače izvršenost radnje i rezultat radnje, koji može označavati i apstraktan pojam. Tvorbeni uzorak i značenja odgovaraju onima u suvremenom jeziku (v. SB 466--482/142--146), ali velika čestota toga uzorka, osobito u tvorbi od svršenih glagola, obilježje je crkvenoslavenskog jezika, pa on u hrvatskim latiničkim srednjovjekovnim tekstovima ima izrazito književnojezično obilježje i dovodi te spomenike u najužu vezu s hrvatskom crkvenoslavenskom (glagoljaškom) tradicijom.¹⁶ WB 177--186 smatra da je riječ o jednom od najproduktivnijih tvorbenih uzoraka u staroj čakavštini, koji nema ograničenja kao u kasnijem jezičnom razvoju (od svakoga se glagola mogla tvoriti imenica po tom uzorku). Drži to posljedicom starijega stanja u jeziku, kada je svaki glagol mogao imati particip pasivni. Ne uzima pritom u obzir da su svi njegovi izvori književni, mnogi vezani za crkvu i vjeru, i da ne moraju nužno odražavati stanje u živom narodnom govoru (usp. npr. njegovo mišljenje o sufiksu *-tef*).

-nik: istočnik 195v (sekundarna sufiksacija na osnovu imenice *istok* s konkretnim značenjem 'mjesto gdje voda istječe' i leksičkim značenjem 'izvor' /bez promjene značenja u izvedenici/ i sa suglasničkom alternacijom u osnovi -- tvorenice sufiksom *-nik* od imeničkih osnova uglavnom označuju mušku osobu -- v. SB 727--729/218--219; WB navodi samo otprijedjevne neosobne tvorbe tim sufiksom -- 127)

-ña: *rvaña* 200 (radna imenica od glagolske osnove;¹⁷ u suvremenom jeziku ne navode se potvrde od infinitivne osnove -- v. SB 887--888/267--268, EB 1995 -- 971/324; WB navodi da je *rvaña* tvorbeni izuzetak, ako se ne radi o sekundarnom a radi uklanjanja teškoga suglasničkog skupa)

1995 -- 969--971/322--323 /*nj = ñ*), koji se dodaju prezentskoj ili infinitivnoj osnovi. Taj tvorbeni uzorak za povijesno stanje jezika nije praktičan jer razdvaja navedene sufikse od polazišnoga *-je* (u kojemu *j* još nije jotirao prethodni suglasnik) i što se u tvorbu uvode različite glagolske osnove (prezentska i infinitivna) s raznim alternacijama. Tvorba od glagolskog pridjeva trpnog je jednoznačnija, tim prije što se za te imenice konstatira da ih je većina njime motivirana (EB 776--221), a i za sufikse *-anje*, *-enje*, *-inje*, *-tje* kaže se da ih se ne može smatrati zasebnim sufiksima jer imaju istu funkciju, pa su zapravo istofunkcionalne varijante, zasnovane na tvorbi particip pasivnog (WB 176, 186).

15 Za razliku od dosadašnjih gramatika, koje navedene imenice nazivaju *glagolskima*, EB 1995, u najnovijem izdanju *Hrvatske gramatike*, imenice motivirane glagolom naziva *radnim imenicama* (u širem smislu), a radne imenice od svršenih glagola i *rezultativnima*, pri čemu rezultat radnje može biti konkretan i apstraktan. Ovdje preuzimam te nazive.

16 V. D. Malić, 1992b, 114--115.

17 AR XIV, 359--360, s. v. *rvaña* kaže da je "isto što *rvañe*", potvrđeno od 14. do 18. st., sa značenjem 'tjelesna i duhovna borba', 'napast' i dr.

-oća: *čistoća* 199v, *nečistoća* 199v (+ hibridna tvorba **svidoća* 196, nastala pogreškom u prepisivanju umj. *svitloća*) (pridjevska osnova, apstraktno značenje 'osobina onoga što pridjev znači' -- v. EB 775/220, SB 1142/327; nepotvrđeno u KL *svitloća* WB 209 uvrštava u odimeničke tvorbe)

-olija: *vragolija* 199 (imenička osnova, apstraktno značenje 'čarolija, đavolstvo, nevaljalstvo, pakost, zloba' -- v. SB 695/209; WB i BJ ne navode taj sufiks)

-ost: *kripost* 194, *milost* 193v, 194, 195v, 199v, *mudrost* 197, *tamnost* 197 (pridjevska osnova, apstraktno značenje 'osobina onoga što pridjev znači' -- v. WB 197--200, EB 775/220, SB 976/290)

-stvo: od *-bstvo*, gdje se poluglas može vokalizirati, te daje *-astvo*; tvorbe su od različitih osnova, značenje je apstraktno:

1. *božastvo* 199v (osnova imenice koja znači mušku osobu, a tvori pridjev na *-ski*, označuje osobinu -- v. SB 929/277, 934--937/279--280);
2. *dramatstvo*¹⁸ 195, *jedinstvo* 200, 200v, *veličastvo* 193, 194, 195v (pridjevska osnova, označuje stanje, osobinu -- v. SB 945--950/283--284);
3. *Trojstvo* 200v (u sv. *Sveto Trojstvo* -- brojna osnova -- v. SB 950/284);
4. *svidočastvo* 193 (glagolska prezentska osnova, značenje 'ono što svjedoči /o čemu/' s leksičkim značenjem 'iskaz svjedoka da je što istinito' -- SB 964/287 pod *-anstvo* navodi kao odimeničku tvorbu; WB 210--218 ne navodi tu imenicu¹⁹)

-ščina: *suprotivščina* 199 (pridjevska osnova pokraćena za *-(a)n-*, apstraktno značenje 'postupak onoga koji je suprotivan', tj. 'protivljenje, otpor; pren. neprijateljstvo' -- v. SB 817/249

pod *-ščina*; WB 152 navodi kao odglagolnu tvorbu, ali kaže za taj tip izvedenica da je moguća i drugačija interpretacija; BJ 103--104 ne navodi taj tvorbeni uzorak i nema te imenice)

-te|: *izbavite|* 195, 200, *spasite|* 196, 200, *stvorite|* 195, 196, *zašćite|* 195v (osnova glagola IV. vrste, konkretno značenje 'vršitelj radnje'; svršeni glagol ne ograničava značenje izvedenice na jednokratno izvršenje -- v. SB 983/292, 988/294; WB 221--223 navodi da je riječ o književnojezičnoj tvorbi, koja nije karakteristična za živu čakavštinu; dolazi prvenstveno u tekstovima religiozne tematike, a potpuno izostaje u pravnim spomenicima, pisanim čistim narodnim jezikom)

-va: *molitva* 197v (glagolska osnova, značenje glagolske radnje 'moljenje' -- v. SB 1179/337; WB 223--225 navodi 11 takvih tvorenica, uzimajući kao sufiks *-tva /uz*

¹⁸ ER I, 430, s. v. *dramatan* (iz grč.) 'neplodan'; *dramatstvo* 'neplodnost'.

¹⁹ AR XVII, str. 331--334, navodi mnogobrojne potvrde za *svjedočastvo* od 13. do 17. st., a za *svjedočanstvo* od 16. st.

varijantni sufiks *-tav/*,²⁰ te kaže da je riječ o starijoj tvorbi, što svjedoče podaci iz drugih slavenskih jezika, ali da postoji motivacija na čakavskoj osnovi)

1. 2. Ostali tvorbeni načini

Za mogućnost tumačenja **složeno-sufiksalmom tvorbom** v. pod sufiksom *-ik*.

Za **prefiksaciju** potvrđen je samo jedan tvorbeni uzorak pomoću prefiksa *ne-*, koji negira značenje osnovne riječi (v. EB 803/231): *nemoć* 197v, 199v, 200, *neprijatelj* 193v, 198, 199v.

Za **srastanje** potvrde su: *dobrostanje*²¹ 198 (očito prevedenica) i *Isukrst* 193v, 194v, 195 i d. (< *Isus Krst*²² -- također prevedenica).

Za **preobrazbu** potvrde su: *zlo* 200, te **brza* ('brzica') 196v i **tajna* 196v, koje su u tekst ušle prepisivačkom pogreškom, ali je *tajna* obična riječ, dok *brza* nije potvrđena. Preobrazbom, ali samo u značenjskom a ne i u formalnom smislu, može se držati upotreba pridjeva, zapravo participa prezenta,²³ u imeničkoj funkciji u množini: *lubeći* 196v, *stojeći* 198, *visokoživući* 195v, tj. 'oni koji ljube, stoje, visoko/uzvišeno/žive'.

2. Tvorba pridjeva

2. 1. Sufiksalmna tvorba

Kao i u imenica, i u pridjeva je **sufiksalmna tvorba** najplodnija. Neki od sufikasa danas više ne žive u jeziku ili ne postoji tvorbeni motivacija, a u vrijeme nastanka KL još je postojala ili je mogla postojati.

2. 1. 1. Opisni pridjevi

⁻¹Ø: *jistin* 193 ('istinit' -- postaje od imeničke osnove na *n-* i sufiksa *-bn̄ /v.* i *-(a)n/*, kada u kosim padežima ispada slabi poluglas, pa se nađu zajedno dva *n*, koji se slijevaju;²⁴ toga sufikasa nema u suvremenoj pridjevskoj tvorbi; drugog je podrijetla

20 To su: *britva*, *kletva/klatva/klatav*, *molitva/molitav*, *setva/sitva*, *ženitva*, *žetva*, *žrtva*, te nepraslavenskog podrijetla *jematva*, *jistva*, *pitva*, *zakletva*. BJ 129--130 također kao sufiks ("formanti") uzima *-tav* i navodi više primjera od WB, ali neke od njih danas više ne možemo promatrati kao tvorenice, npr. *blitva*, *ljestve*, *ostve*, *utva*.

21 Napisano odvojeno: *dobro Ôtāya* (A = G), gdje je titla na prvom a kratica za *n*.

22 Lik *Krst* 200v dolazi u KL i samostalno umj. *Krist*.

23 Particip prezenta u pridjevskoj funkciji u starim je hrvatskim tekstovima najvjerojatnije književnojezični element pod crsl. utjecajem, a ne preobrazba glagolskog priloga u pridjev, kako se tumače suvremeni primjeri -- v. EB 725/207.

24 AR IV, 36, *istin* upućuje na *istinān*, a tamo (str. 40) donosi navedeno tumačenje. Od rječnika *istin* kao natuknicu donose Bella i Stulli, a u određenom obliku *istini* Voltiggi. AR navodi i primjere s pisanjem dva *n*.

sufiks -2Ø (< -b i -b), potvrđen u srasličko-sufiksnoj tvorbi, a u suvremenom jeziku i u prefiksarno-sufiksnoj i složeno-sufiksnoj tvorbi -- v. EB 848/248, SB 1574/430)

-(a)k: *gorak* 198, *sladak* 197 (SB 1585/432 među primjerima s općim opisnim značenjem ne navodi ove primjere, očito zbog izgubljenosti tvorbene motivacije; oba su praslavenske tvorbe, antonimi po značenju, ali je bar drugi od njih u vrijeme nastanka KL imao tvorbenu motivaciju²⁵)

-(a)n: **dostojan*²⁶ (*dostojno*) 196, *nemoćan*²⁷ 197v, **potriban* (*potribno*) 194, **pravadan*²⁸ (*pravadno*) 196, *prišastan*²⁹ 194v, *razbojan*³⁰ 199v, **spasite[an]*³¹ (*spasite[no]*) 196, *suprotivan* 199, *veran* 199v, *vičan* 198, *zapovidan*³² 197 (sufiks potječe od -bn̄b i -bn̄b /v. i -1Ø/, pa ovaj drugi palatalizira osnovu /l. palatalizacija; SB 1511--1584/413--432 navodi kao sufiks s općim opisnim značenjem, kojim se tvore izvedenice od imenica, glagola, pridjeva, priloga i prijedloga, a dolazi i u prefiksnoj, prefiksarno-sufiksnoj /v. *nemoćan*, *nepriložan*, *priležan* / i složeno-sufiksnoj tvorbi)

-eći/-ući: *gorući* 199v, *lajući* 199v, *lubeći* 196v, **mogući* (*vsemogući*) 195, *stojeći* 198, **živući* (*visokoživući*) 195v. Navedeni primjeri zapravo su participi prezenta, koji u obrednom tekstu kakav je KL u pridjevskoj funkciji dolaze pod crsl. utjecajem. U ondašnjem hrvatskom jeziku particip prezenta dolazi u priložnoj funkciji, a sklonjivi oblici osjećaju se kao pridjevi. Oblik Njd m. r. potvrđen je samo u primjeru *ogañ gorući* 199v i na temelju njega uspostavlja se sufiks -ući/-eći. U drugim spomenicima ima potvrda i za likove -uć/-eć, koji se prema -ući/-eći odnose kao neodređeni pridjevski oblici prema određenima. U suvremenoj pridjevskoj tvorbi pridjevi postan-

25 V. AR XV, 401, s. v. 1. *slad* 'ono što je u sebi sasvim slatko' ima potvrdu iz Barakovića, što je važno za prostor i vrijeme nastanka KL, a ostale potvrde su iz Gazarovića, Gundulića i iz bračke narodne pjesme iz novijeg vremena.

26 Zvezdicom se obilježavaju primjeri potvrđeni kao osnove priložnih izvedenica ili tvorenica tvorenih kojim drugim tvorbenim načinom (prefiksacijom, prefiksarno-sufiksnom tvorbu).

27 Može se tumačiti i kao prefiksna tvorba od *moćan* 'koji nije moćan' ili kao prefiksarno-sufiksna tvorba od *moć* 'u kojem nema moći', ali ovdje treba tumačiti prema *nemoć* 'bolest' *nemoćan* 'u kojem je nemoć, bolestan'.

28 S vokalizacijom slaboga poluglasa zbog izbjegavanja nezgodnog suglasničkog skupa: od *pravda* *pravd̄bn̄b* 'u kojem ima pravde'.

29 Od participa pasivnog glagola *priti* *prišast* u značenju 'budući' (sekundarna sufiksacija).

30 Od *razboj* u značenju 'poraz u boju, u bici' ili 'boj, bitka', dakle 'koji donosi poraz' ili 'u kojemu ima boja, bitke', tj. 'ratni' -- v. AR XII, 471--472, s. v. 1. *razboj* pod a. i c.; ibid. 473, s. v. *razbojan* ima samo značenje 'razbojnički' (među primjerima i isti tekst iz ZL), što ovdje ne odgovara smislu: *da ne budet ondi duha pogubljenju ni vrimena razbojnoga*.

31 SB 1519/415 za pridjeve izvedene od imenica na -tef kaže da su stilski obilježeni. Dolazi u molitvenoj formuli: *Dostojno i pravadno jest, pravo i spasite[no]*. U starijim razdobljima bile su stilski obilježene i same imenice na -tef -- v. u imeničkoj tvorbi sufiks -tef -- WB 221-223.

32 Tj. 'kojim se zapovijeda' -- u sv. *drivo zapovidno* 'drvo otajstva' (Mojsijev štap kojim je po Božjoj zapovijedi činio čuda).

jem od priloga tumače se preobrazbom (v. EB 725/707, SB 115/48--49). Za te pridjeve u množini u imeničkoj funkciji v. preobrazbu u imeničkoj tvorbi.

-en: *božastven* 195, 199, 199v, *voden* 196v (sufiks je semantički prazan, dodaje se na imeničke i pridjevske osnove; od *-(a)n* razlikuje se samo raspodjelom: dolazi na osnove s dvosuglasničkim ili višesuglasničkim skupom, a od jednosuglasničkih na *-d, -n --* v. EB 821/236--237, SB 1565--1567/428)

-ik: *velik* 198v, 199v (pridjev je baltoslavenskog podrijetla, ali je u doba nastanka KL još mogao imati tvorbenu motivaciju s obzirom na pridjev *vel*,³³ ne mijenjajući mu značenje /sekundarna sufiksacija/)

-iv: **lubezniv*³⁴ (*lubeznivo*) 196 (taj sufiks u odimeničkoj tvorbi označava opskrbljenost čime, obilje; u suvr. jeziku slabo je plodan -- v. EB 825/238, SB 1648/447)

-ov(a)n: *duhovan*³⁵ 195v (upotrebljava se umj. sufiksa *-(a)n* uglavnom zbog izbjegavanja neutralizacije /npr. *dušni* odnosi se na *dušu*/ -- v. SB 1591/435)

-ovat: *čudnovat* 196v (SB 1591/435 ima ovaj primjer kao jedini za navedeni sufiks s općim pridjevskim značenjem)

Svi navedeni sufiksi imaju opće opisno značenje, izuzev *-iv* koji znači opskrbljenost: *lubezniv* 'u kojem ima ljubezni'.

2. 1. 2. Odnosni pridjevi

Sufiksi odnosnih pridjeva u praslavenskom se stanju i početnim stadijima pojedinih slavenskih jezika razlikuju od suvremenoga stanja po tome što su svi završavali na poluglas, tj. imali su i oni oblik neodređenih pridjeva i neodređenu deklinaciju.³⁶ Odjeci toga stanja još su živi u 14. st. Tako npr. u ŽSO dolazi lik *človčij*, a *Božij* nije siguran zbog grafije.³⁷ U KL potvrđen je nominativni lik *sin Božji* (graf. *bočgŋi*) 193, ali u genitivu *sina Božja* 195, kao u neodređenoj promjeni, a tako je i u drugim onovremenim spomenicima. To je ostatak starijega stanja u jeziku, koje se sačuvalo u kliširanim vjerskim sintagmama.

-³Ø: *djava/dijava* 198, 199 /blazne djavle, obrazov dijavlih/, *Gospodiń* 193 (2x) 196v /*duh Gospodiń, glas Gospodiń*/ (sufiks nije potvrđen u suvremenom jeziku; potječe od prasl. *-jb*, koji jotira osnovu /praslavenska jotacija/; njime se tvore pridjevi od imenica *o-* i *u-* osnova, a označava pripadanje jednoj određenoj osobi; u 12--13.

33 AR XX, 695--698, s. v. *vel* donosi potvrde od 12. do 19. st. i novije dijalekatske potvrde; v. i ER III, 573, s. v. *velik*.

34 AR VI, 280--281, s. v. *lubezniv pod a.* donosi značenje 'koji pokazuje lubezan', pod c. 'pun ljubavi, tj. lubezni'.

35 U znač. 'u kojem ima duha', ovdje 'posvećen' (o vodi).

36 V. N. S. Trubeckoj, 1937; R. Marojević, 1983.

37 V. D. Malić, 1991, 103--104.

st. počinje se zamjenjivati sufiksom *-ov/-ev*, koji otada prevladava, ali oblici tvoreni nekadašnjim sufiksom *-jb* još su dosta česti i u 14. st.; prvi primjer, budući da je potvrđen samo u kosim padežima, mogao bi se tumačiti i kao *djavli* tvoren sufiksom *-ji < -ijb*, određeni oblik *-bji*, ali u tom bi slučaju glasio *djavji* /bez jotacije suglasnika *v* u sekundarnom suglasničkom skupu, kao u *drivje* 199, *zdravje* 194v, 195, 197v -- usp. i *-ji*)

-aski v. -ski

-eni: *božasveni* 195, 199, 199v, *dobitčeni*³⁸ 199 (u pridjeva tvorenih od imenica na *-stvo* ima opće odnosno značenje, a u drugim tvorbama može imati i opće odnosno i posvojno značenje -- v. EB 836/242--243; u *dobitčeni* je posvojno značenje /*plodu dobitčenomu ne naudi*, tj. plodu stoke/)

-ji: *Božji* 193 (2x), 193v, 195 (potječe od sufiksa *-ijb*, u kojemu u kosim padežima i u određenom obliku *i* ispred *j* prelazi u slabi poluglas, koji se gubi i daje *-ji*, *-ja*, *-je* itd.;³⁹ u srpskom taj *i* ne prelazi u poluglas, pa sufiks i danas glasi *-iji*). Navedeni sufiks znači pripadanje jednoj osobi. U suvremenom jeziku taj je sufiks proizvođan u općem odnosnom značenju pripadanja vrsti u tvorbi od imenica koje znače životinje -- v. EB 837/243--244, SB 1290/362. Primjeri *Božji*, *čovječji*, *đavlji*, *vražji* ostaci su starine, gdje se *čovjek*, *đavo*, *vrag* uzimaju kao pojmovi /označavanje množine jedninom/ u opoziciji prema *Bog*, te zapravo označavaju pripadanje jednini -- usp. *dijavlov/djabolov/djavlov* pod *-ov*.)

-ni: *vični* 194, 196v, 198v, *višni* ('nebeski' od *visina* 'nebo, nebesa') 196 (2x) (postanjem od *-bñb*, ispred kojega se palatalizira osnova /l. palatalizacija; od starine označava prostorne i vremenske odnose;⁴⁰ njime se tvore pridjevi od priloga i imenica; u suvremenom jeziku to je slabo plodan sufiks -- v. EB 838/244, SB 1486--1492/407--408)

-ov: *Abramov* 198v, *Agarov* 97v, *dijavlov/ djabolov/djavlov* 195, 199 (2x)/194/194v, 195v, 197 (usp. *-ji*), *Gospodinov* 198v (usp. *-3Ø*), *Jakovov* 198v, *Krstov* 193v (sufiks koji označava pripadanje pojedincu -- v. EB 834/240, SB 1257--1307/365--366)

-ski: *človičaski* 199v, *nebeski* 194, 196, 197, *neprijateljski* 199v, *vragoljski* 197, *zemajski* 196; *ebrajski* 193v, *galilejski* 193v, *izraelski* 193v (sufiks općeg odnosnog značenja s preoblikom 'koji se odnosi na imenicu /u osnovi/'; u tvorbi od imenica koje znače osobu označava odnos prema množini; od etnika njime se tvore ktetici; ispred njega se palatalizira završni suglasnik osnove, a u slučaju nastanka nezgodnog sugla-

38 Od *dobitak* 'stoka, blago'.

39 V. S. Ivšić, 1970, 97; D. Malić, 1991, 102--103.

40 N. S. Trubeckoj, 1937, 16--17.

sničkog skupa dolazi do vokalizacije slabog poluglasa na morfemskoj granici, pa nastaje sufiks *-aski* -- v. EB 835/241--242, SB 1310--1390/367--384)

2.2. Ostali tvorbeni načini

Za **prefiksaciju** potvrde su, kao i u imenica, samo s negacijom *ne-*, koja negira značenje osnovnog pridjeva: *nečist* 193v, 194, 195v, 197, 199 (2x), *nema*⁴¹ 194, **nezdrav* (*nezdravo*) 199v.

Kao **prefiksarno-sufiksalsnu tvorbu** treba tumačiti *neprimožan*⁴² 194; **priležan* (*priležno*) 194 moglo bi se tumačiti i kao sufiksalsna tvorba prema glagolu *prileći*.⁴³

Primjeri *vsemog* 194, 197v (2x), 198, 198v i *vsemogući* 195, 197, 199, 200v nastali su **srasljičko-sufiksalsnom tvorbom** (prilog + glagolska osnova + sufiks /u prvom primjeru *-Ø*, u drugom *-ući*⁴⁴) sa značenjem 'koji sve može'.

Kao **sraslica** uvjetno se uzima *visokoživući* ('koji visoko, tj. uzvišeno, u vjeri živi'⁴⁵ (u imeničkoj funkciji -- v. preobrazbu u imeničkoj tvorbi/) 195v, jer je u originalu napisano razdvojeno. Vjerojatno radi o prevedenici s latinskoga ili grčkoga.

3. Tvorba priloga

Zamjenički prilozi *gdi*, *kadi*, *ondi*, *vazdi*; *kada*, *sada*, *vazda* sufiksalsne su tvorenice na dijakronijskoj razini (praslavenskoga podrijetla) i ovdje se ne obrađuju.

Sufiksalsnom tvorbom od pridjevskih osnova pomoću sufiksa *-o* nastaju prilozi: *dostojno* 196, *lubeznivo* 196, *nemoćno* 194v, *nezdravo* 199v, *pravadno* 196, *pravo* 196, *priležno* 194, *samo* 196v, *spasitejno* 196 (usp. i *zajedno* kod sraslica) (v. EB 851/248 i EB, 1995, 1169/387; SB 1959/522 tumači taj tip priloga preobrazbom od sr. r. pridjeva).

Sufiksalsna je tvorenica na sinkronijskoj razini *danas* (*dan* + *-as*⁴⁶ - SB 1937/515).

41 Značenje u ovom slučaju zapravo nije 'koji nije ni malen ni velik', nego 'velik' jer se govori o Božjoj milosti, a ona može biti samo velika (v. D. Malić, 1994, 192).

42 U značenju 'nesavladiv', tj. 'koji se ne može premoći' ('nadvladati, nadjačati, pobijediti' -- v. AR XI, 617--618, s. v. *premoći* pod a); ibid. 619, s. v. *premožan* ima značenje 'jak u najvećoj mjeri', pa *nepremožan* u navedenom značenju nije izvedenica od toga pridjeva prefiksacijom, nego od glagola prefiksarno-sufiksalsnom tvorbom.

43 U AR XII, 21, s. v. *priležan* pod c. ima značenje 'ponizan', tj. "onaj, koji na zemlji leži"; v. i ibid. 20, s. v. 1. *prileći* pod a. "ka kome ili k čemu, uz koga ili uza što leći".

44 Za problem uspostavljanja nominativnog lika m. r. v kod sufiksa *-eći/-ući*.

45 AR XX, 946--957, s. v. 1. *visok* pod b. *adv. k*) "dobro, lijepo, plemenito, uzvišeno (u moralno-religioznom smislu)".

46 Na dijakronijskoj razini to je sraslica: *dbnb + sb > dbnbsb > danas*, gdje je prvi a analogijski prema *dan*, a drugi je nastao vokalizacijom jakog poluglasa.

Prefiksalsne su tvorenice: *isrid* 193v, *nigdare* 194v, 198, *suprotiv* 193, 194, 196v, *svrh* 193, 196, 196v.

Sraslice su: *zgora* 196, *svrhu/zvrhu* 193 (2x), 193v, 196v (3x), 199v, 200v/193, 196v (prijedlog + imenica u kosom padežu); *zato* 196v (prijedlog + zamjenica); *zajedno* 194v (prijedlog + prilog); *trikrat* 200v (broj + imenica).

4. Tvorba zamjenica

Prefiksacijom nastaju: *niki* ('neki' < *někyi*) 198v, *nikore* ('nitko' < *nikbtože*) 197v; **slaganjem** nastaje: *vsaki* 193, 193v (2x), 194 (2x), 195 (2x), 195v, 198v, 199, 200. Sve su zamjenice praslavenske tvorbe i ovdje se samo usput spominju. U suvremenom jeziku nema tvorbe novih zamjenica.

Za prostor i vrijeme nastanka KL zanimljiva je tvorba zanijekanih zamjenica i priloga pomoću čestice za pojačavanje *re* < *že*. Budući da u prefiksu *ně-* neodređenih zamjenica i priloga *jat* redovito na tom prostoru daje *i*, to se *ni-* < *ně-* neodređenih zamjenica i priloga izjednačuje s primarnim *ni-* u zanijekanih zamjenica i priloga, te radi razlikovanja zanijekani oblici dobivaju na kraju česticu za pojačavanje *re* < *že*. Jedini primjer u KL je *nikore*. Redovita je ta pojava, potvrđena u vrlo mnogo primjera (u zamjenica i u kosim padežima) u ŽSO, a može se na nju naići i u suvremenim govorima.⁴⁷

5. Tvorba glagola

Tvorba glagola dijeli se na *tvorbu od imenica, pridjeva i ostalih vrsta riječi* i na *tvorbu od glagola*. U prvoj tvorbenoj skupini glagoli se tvore sufiksacijom, u drugoj sufiksacijom, prefiksacijom, prefiksarno-sufiksarnom tvorbom i slaganjem. U suvremenom jeziku najplodnija je sufiksarna i prefiksarna tvorba od glagola. Sufiksarnom tvorbom od svršenih glagola nastaju nesvršeni (imperfektivizacija), a od nesvršenih svršeni (perfektivizacija). Prefiksarnom tvorbom uglavnom nastaju svršeni glagoli (ML 855-893/250-262, SB 1710-1934/463-514).

U KL zbog kratkoće teksta nisu zastupljeni svi tvorbeni načini. Iz prve tvorbene skupine potvrđena je samo tvorba od imenica, iz druge je za sufiksarnu tvorbu dosta obilno potvrđena imperfektivizacija i prefiksacija, dok su perfektivizacija, prefiksarno-sufiksarna tvorba i slaganje potvrđeni samo s po jednim primjerom.

5.1. Tvorba od imenica

U ovom tvorbenom načinu zastupljeni su sufixi *-iti* i *-ovati/-evati*, koji i danas spadaju među plodne sufixe (v. SB 1713/464):

47 Za ŽSO autoričina zapažanja; za suvremeno stanje v. relevantnu dijalektološku literaturu.

-iti: *dažjiti* (< *dažj*) 196v, *krstiti (se)* (< *krst*) 193 (2x), 193v, 200v, **magliti*⁴⁸ (*magljenje* 'opsjena'⁴⁹) (< *magla*) 199, *služiti* (< *sluga*) 199v, *suditi* (< *sud*) 194, 195

-ovati/-evati: *darovati* (< *dar*) 198, *svidokovati* (< *svidok*) 193, *zlamenovati* (< *zlamen*) 194v, *krajevati* (< *krađ*) 196, 200, 200v

5. 2. Tvorba od glagola

5. 2. 1. Imperfektivizacija

Kao i u suvremenom jeziku, u tvorbi sudjeluju sufiksi -iti i sufiksi glagola V. vrste, a tvoreni glagoli pripadaju IV. i V. vrsti:

-iti: **odgoniti* (*odgoñenje*) (< *odgnati*, s alomorfizacijom osnove) 195, 195v, *prihoditi* (< *priti*, sa supletivnim morform *hod-* -- usp. *prihajati* kod *-jati*) 193

-ati: *pribivati* (< *pribiti* < *prèbiti*, sa supletivnom alomorfizacijom prezentske osnove *bud-/biv*⁵⁰) 193, 198v, 200 (2x), **spovidati* (*spovidanje*) (< *spoviditi*) 195v, *zapovidati* (< *zapoviditi*) 196v, 197, 198, *zaklinati* (< *zakleti*, sa supletivnom alomorfizacijom prezentske osnove *kun-/klin-*) 193, 193v (5x), 194v (2x), 196v, 197 (4x), 198v, 199

-jati: *prihajati* (< *priti*, sa supletivnim morform *hod-* > *had-* + *-j-* > *haj-* - usp. *prihoditi* kod *-iti*, bez razlike u značenju) 193, *pristajati* (< *pristati* < *prèstati*) 198v, **zgañati* (*zgañanje*) (< *zgoniti* < *izgoniti*, s alomorfizacijom i jotacijom osnove *gon-/gañ-*) 199v

-avati: *uzdavati* (< *uzdati*) 196

-jivati: *očišćivati se* (< *očistiti se*, s jotacijom osnove) 200v, *posvećivati* (< *posvetiti*, s jotacijom osnove⁵¹) 195v, 198v

5. 2. 2. Prefiksacija

Prefiksacijom nastaju svršeni glagoli, a potvrđeni su prefiksi: *iz-*, *mimo-*, *na-*, *o-*, *ob-*, *od-*, *po-*, *pri-*, *1pro-*, *2pro-*, *raz-*, *s-*, *u-*, *uz-*, *za-*. Značenja glagola nastalih tim prefiksima uglavnom se podudaraju sa značenjima navedenima u SB (u suvremenom jeziku nema prefiksa *2pro-*), ali ima i pojedinačnih odstupanja.

iz- s alomorfima **is-** i **s-**: 1. udaljavanje, izdvajanje iz mjesta u kojemu je što bilo (SB 1860/496/497): *izbaviti* ('osloboditi' < *baviti*⁵²) 200, *izgnati* (< *gnati*) 198, *izisti*

48 Zvezdicom se označavaju glagoli potvrđeni posredno u radnim imenicama na -je. Glagoli potvrđeni u drugim izvedenicama ne uzimaju se u razmatranje.

49 Prema metaforičnom značenju glagola -- v. AR VI, 366--367, s. v. *màgliti* pod b. b) aa) "kao smutiti" (gdje se kao sinonim navodi svršeni glagol).

50 SB 1789--1790/481 glagole nastale imperfektivizacijom prefikslnih izvedenica od glagola *biti*, *budem* (*dobivati*, *pridobivati*, *zadobivati*) navodi među glagolima sa zamjenom *-ti/-vati*, međutim mogu se tumačiti i na navedeni način.

51 Oba se primjera mogu tumačiti i sufiksom *-ivati* i palatalizacijom osnove.

(*'izići' < iti*, s alomorfizacijom osnove *id-/is-*) 195v, 198, *izvesti* (< *voditi*; osnovni se glagol ne upotrebljava samostalno -- SB 1846/493) 193v; *iskoreniti* 199 i *skoreniti* 199 (< *korēniti*⁵³), *spuditi* (*'istjerati' < puditi*⁵⁴) 194, 194v; 2. dovesti do rezultata, izvršiti radnju do kraja (SB 1861/497): *izmišati* (< *mišati*) 196; *iskupiti* (*'skupiti' < kupiti* -- isto što *s-* pod 1.) 196v, **ispuniti* (*ispušenje*) (< *puniti* -- usp. **upuniti* kod *u-*) 195v; 3. trenutačnost izvršenja glagolske radnje (nema u SB): *izbojati se* (*'preplašiti se' < bojati se* -- navedeno značenje nije u SB potvrđeno ni kod prefiksa *pre-* 1890--1893/502--503) 194v; 4. početak glagolske radnje (nema u SB): *istrepetati* (*'zadrhtati' < trepetati 'drhtati'*) 194v

mimo-: *mimojti* (*'proći mimo čega' < iti* -- jedini glagol s tim prefiksom -- SB 1863/497) 200

na-: dovođenje glagolske radnje do rezultata (SB 1866/498): *napojiti* (< *pojiti*) 197v, 198, *napuniti* (< *puniti*) 197v, *naresti* (< *resti < rasti*) 199, *nauditi* (< *uditi*) 199

o-: 1. djelovanje osnovnoga glagola obuhvaća sve strane (SB 1873/499): *očistiti* (< *čistiti*) 196, *okropiti* (*'poškropiti' - značenjsko preklapanje s prefiksom po-* - usp. *pokropiti* kod *po-*) 193v, 196, 197, 198 (2x), 199, *osladiti* (*'posladiti' - značenjsko preklapanje s prefiksom po-*) 198; 2. dovođenje glagolske radnje do rezultata: *obraniti* (< *braniti* - usp. *obarovati* pod *ob-*) 193v (2x); 3. učiniti u maloj mjeri -- ne uklapa se u značenja u SB: *okusiti* (< *kusiti*⁵⁵) 195

ob- s alomorfo **o-**: dovođenje glagolske radnje do rezultata (značenje nije potvrđeno u SB 1876/499): *obarovati* (*'očuvati, obraniti' < varovati*⁵⁶ -- usp. *obraniti* pod *o-* 2.) 193v, 199v, 220; *obratiti* (*'pretvoriti' < vratiti*,⁵⁷ sekundarnom prefiksacijom) 193v; u suvremenom jeziku prvi se glagol ne upotrebljava, a drugi sa sinkronijskoga gledišta nije tvorenica

od- s alomorfo **ot-**: 1. udaljavanje, odmicanje, rastavljanje (SB 1878/500): *odlučiti se* (*'rastaviti se, razlučiti se, odijeliti se' < lučiti*⁵⁸) 194; *otiti* (*'otići' < iti*) 198v, 199, 199v; 2. potpuno izvršenje glagolske radnje (SB 1880/500--501): **odpustiti*

52 Može se izvesti iz značenja navedenog u AR I, 212, s. v. *ba"viti* pod 1. a) bb) "kakovo zlo koje u životu biva podnositi" -- potvrđeno iz Vitezovića.

53 V. AR V, 330, s. v. 1. *korijēniti* pod 1. c. "ispuštati u zemlju korijen, pa tijekom učvršćivati se" (u pravom i prenesenom smislu).

54 V. AR XII, 618, s. v. *pūđiti* pod a) "tjerati".

55 V. AR V, 827, s. v. 1. *ku"siti* upućuje na *kušati*, a potvrđeno je u 16--17. st.

56 V. AR 20, 592, s. v. *va"rovati* "čuvati, paziti" -- potvrde od 14. do 17. st.; dolazi i u liku *obvarovati* (v. AR VIII, 492, samo u rječničkim potvrđama).

57 V. AR XXI, 405--412, s. v. *vrātiti* pf. pod a. ij) "obrnuti, okrenuti", pa otud preneseno 'pretvoriti'; AR VIII, 443--448, s. v. *obrātiti* pod b. "pretvoriti, promijeniti".

58 V. AR VI, 190, s. v. 1. *lúčiti* pod 2. "rastavlјati, odjelјivati".

(*odpušćenje*) ('*oprostiti*' < *pustiti*, pf., u istom značenju,⁵⁹ sekundarnom prefiksacijom) 195, 200v

po-: 1. postignuće cilja radnje (SB 1885 d)/501): *posvetiti* (< *svetiti* 'posvećivati') 194, 195, 196, 197, 200v (2x), *poraziti* (< *raziti*⁶⁰ -- danas se više ne može promatrati kao tvorenica) 197, 197v, 198; 2. jednokratnost izvršenja radnje (nije izdvojeno kao posebno značenje u SB): *pobić*⁶¹ (osnova *bjeći* nije potvrđena samostalno, nego *bježati*) 199, 199v, 200 (2x), *poginuti* (< *ginuti*) 194, *pohvaliti* (< *hvaliti*) 195v, *pomilovati* (< *milovati*) 196, *pomisliti* (< *misliti*) 197v, *pomoliti se* (< *moliti se*) 194, 195, 200v, *poslati* (< *slati*) 193, 196, 198, *potajiti* ('zatajiti' < *tajiti*) 197, **pozvati* (*pozvanje*) (< *zvati*) 200, te glagoli koji se danas više ne uzimaju kao tvorenice: **pogubiti* (*po-gubljenje*) (< *gubiti*⁶²) 199v, *pokazati* (< *kazati*⁶³) 193, 197v; 3. radnja osnovnoga glagola biva po čemu (nema u SB): **pokropiti* (*pokropljenje*) (< *kropiti* -- usp. *okropiti* kod o-) 199v, **položiti* (*položenje*) (< *ložiti*⁶⁴ -- u suvremenom jeziku ne može se promatrati kao tvorenica jer se glagol *ložiti* upotrebljava u sasvim drugom značenju, npr. *ložiti vatru*) 198, *postaviti* (< *staviti*, pf., sekundarnom prefiksacijom⁶⁵) 196v, 199v

pri-: 1. dospijevanje u neposrednu blizinu čega (SB 1895 a)/503--504): *priti* (< *iti*) 194, 195, 195v, 197v, 200v; 2. dodavanje, dopunjavanje (SB 1896 c)/504): **priložiti se* (*priloženje* 'odanost, predanost'/?/) ('biti odan, predan' /?/⁶⁶ - - osnovni glagol *ložiti* nije potvrđen u značenju koje bi odgovaralo ovoj tvorenici) 196v; 3. dolaženje u čiji posjed (nema SB): *prijati* ('uzeti' < *jati* < *jeći*, pf., u istom značenju, sekundarnom prefiksacijom) 194, *primiti* (< *imiti* < *iměti* 'imati') -- u suvremenom se književnom jeziku prvi od ova dva glagola ne upotrebljava, a drugi se ne može promatrati kao tvorenica jer se osnovni glagol *imiti* ne upotrebljava

¹pro-: 1. zbivanje glagolske radnje u punini (SB 1900 e)/505): *probiti* ('proboraviti' < *biti*, impf. 'bivati') 195v; 2. svršenost glagolske radnje, postignuće cilja radnje (SB 1900 f)/505): *prognati* (< *gnati*) 196, 198v

59 V. AR XII, 706--718, s. v. 1. *pústiti* pf. pod k. h) "oprostiti grijeha, dugove".

60 V. AR XIII, 567, s. v. 1. *raziti* "sjeći, pobijati, obarati" -- potvrde iz drugih slavenskih jezika, a u nas iz 17. i 18. st., što znači da je bio u upotrebi i ranije.

61 Osnovni oblik nije jednoznačno uspostavljen, jer su potvrđeni samo oblici od prezentske osnove: 3^{mm} prez. *pobignut*, imper. *pobigni*, *pobignite*.

62 V. AR III, 489--491, s. v. *gùbiti* pod 1. a. "činiti da što (objekat) pogine".

63 V. AR IV, 911--920, s. v. *kázati* impf. (i pf.) pod 2. "monstrare, ostendere, patefacere, javljati ... ne riječima ili ne samo riječima", tj. 'pokazivati'.

64 V. AR VI, 180--181, s. v. *lòžiti* kaže se da je "kauzalni glagol prema *leći*: činiti da što legne; dakle: stavljati, postavljati", te pod 1. a. "stavljati, polagati".

65 V. AR XI, 31, s. v. *pòstaviti* navodi da je "od *po-staviti*" sa značenjem: "ponere, statuere, collocare" i dalje: "Temeljno je značenje staviti, metnuti u pravom smislu", a pod i. "postaviti, isto što *položiti*".

66 V. AR XII, 42--43, s. v. *prilòžiti* pod f. rfl. "pridružiti se kome, pristati uza n" i pod g. "prikloniti se, priljubiti se, prilagoditi se".

²**pro-**: *prozriti* ('opskrbiti čime, podati' < *zriti* < *zrěti*⁶⁷) 199v

raz-: 1. radnja se osnovnoga glagola razjedinjuje (SB 1903/506): *razčiniti*⁶⁸ ('uništiti, razoriti' < *činiti*) 198v; 2. radnja osnovnoga glagola izvršena je do potankosti (SB 1904 c)/506): *razumiti* (< *umiti* < *uměti*) 197v

s- s alomorfo **z-**: 1. sjedinjavanje (SB 1908 a)/507): **smišati* (*smišanje*) (< *mišati* < *měšati*) 194v, *skupiti se* ('sabrati se na jedno mjesto /o ljudima/' < *kupiti se*⁶⁹) 199, *svezati* (< *vezati*) 198, *sľubiti se* ('združiti se, sastaviti se, spojiti se' < *ľubiti*⁷⁰ -- u *suvremenom se jeziku ne može promatrati kao tvorenica*) 199v; **zdržati* (*zdržanje* 'spoj, sastav' /?/) ('sadržati'⁷¹ < *držati* -- usp. uz-) 199v, *združiti* (< *družiti* 'sastavljati'⁷²) 195v; 2. postizanje cilja (SB 1909 c)/507): *stvoriti* (< *tvoriti*) 194, 196, 196v, 197, **svršiti* (*svršenje*) (< *vršiti*) 199v, 200

u-: postizavanje cilja (SB 1914 d)/508--509: *učiniti* (< *činiti*) 194, 194v, 195, 197, 199, **umiliti se* (*umijenje*) ('postati mio' < *militi se*) 197, **umiti* (*umivenje*) (< *miti*) 199, **upuniti* (*upuńenje*) (isto što *ispuniti* < *puniti* - usp. iz- 2.) 199v, *uslišati* (< *slišati* 'slušati') 196, 197v, 198v i *uslišiti* (< *slišiti* 'slušati'⁷³) 196; posljednja se dva glagola danas više ne mogu promatrati kao tvorenice jer osnovni glagoli *slišati* i *slišiti* nisu više u upotrebi

uz- samo u alomorfu **Ø-**: početak radnje s većim intenzitetom (SB 1919 b)/509): *znati* ('prepoznati' < *vĕznati* < **vĕzĕznati* s tipičnim srednjočakavskim pojednostavljanjem suglasničkoga skupa *vz + sugl.* > *z + sugl.*)

za-: 1. početak glagolske radnje (SB 1918/510): *zadržati* (i *zadržanje*)⁷⁴ ('potaknuti, podbosti' -- osnovni glagol samostalno ne dolazi u liku *drati*, nego u likovima *derati* i

67 V. AR XXIII, 110, s. v. 2. *zre"ti* "gledati, motriti, obazirati se, promatrati, vidjeti" nema značenja iz kojega bi se mogla izvesti navedena tvorenica, ali AR XII, 470--471, s. v. *pròvidjeti* pod e. ima značenje "oskrbiti", a AR IX, 208, s. v. *oskrĕbiti* pod c. "skrbeći za koga pribaviti mu, što treba". Rječničke potvrde za *pròvidjeti* donose i latinsko značenje 'provideo', iz kojega se naše značenje može izvesti kao prevedenica s latinskim prefiksom, a pisac našega teksta uzeo je umjesto glagola *viděti* glagol *zrěti*, pa je tako nastao glagol *prozriti* u navedenom značenju.

68 Graf. *raĉcigneni* -- s neprovedenom na pismu asimilacijom po mjestu tvorbe, kojom nastaje prefiksalni alomorf *raš-*.

69 V. AR V, 798--801, s. v. 1. *ku"piti* pod 2. b. b).

70 U AR, VI, 290--295, s. v. *ľubiti* nije potvrđeno značenje 'družiti se', ali se navedeno značenje tvorenice može izvesti kao preneseno iz značenja navedenih pod 1. b. 'biti mio' ili 1. d. 'doticati se koga ili čega usnama'.

71 Glagol se može tumačiti i kao tvorenica prefiksom *uz-* -- v. AR XX, 304--308, s. v. *uzd((r))žati*, pf. i impf., pod 2. c. "obuhvatati, sadržavati, imati". Danas prefiks *uz-* nema navedeno značenje (SB 1915--1917/509--510).

72 V. AR II, 816--817, s. v. *drúžiti* pod 1. b. "činiti da ko ili što (objekat) postane drug, sastavljati".

73 U AR XV, 540--545, s. v. *slišati* i 545--546, s. v. *slišiti*, oba su ta glagola bogato zastupljena do u 18. st.

74 Sam glagol dosad nije potvrđen, a za imenicu AR XXI, 812, s. v. *zadržanie* kaže da je iz ruskog

*drijeti*⁷⁵) 197 (2x), *zagrmiti* (< *grmiti* < *grmētī*) 193, *zazvati* (< *zvati*) 197; 2. svršenost radnje, dostizanje cilja (SB 1919/510): *zagnati* ('izagnati, protjerati'; < *gnati*) 195v, *zapuditi* (isto što *zagnati*; < *puditi*⁷⁶) 196v, 197; glagol *zapoviditi* (< *poviditi* < *pověde-ti*⁷⁷) 193v, 195, 198 danas se više ne može promatrati kao tvorenica; nije jasan razvoj značenja u *zajati* 'dati, pružiti' (< *jati* < *jetī* 'uzeti', što je perfektivan glagol - usp. i *prijati* kod *pri-*) 194v

5. 2. 2. Ostali tvorbeni načini

Ostali su tvorbeni načini u tvorbi glagola rijetki. Po jedan je primjer za **perfektivizaciju**, **prefiksno-sufiksalsnu tvorbu** i za **slaganje**: *pritisnuti* (< *pritskati*) 194v; *ozdraviti* (od pridjevske osnove, prefiksa *o-* i sufiksa *-iti* -- SB 1924/511) 195; *blagosloviti* ('posvetiti' -- SB 1934/513; očito se radi o prevedenici iz grčkog ili latinskog, jer nijedan od sastavnih dijelova nije zadržao svoje prvotno značenje) 194 (2x), 198. Prva su dva načina tvorbeno plodna i danas, a u KL ne nalazimo više primjera vjerojatno zbog kratkoće teksta, dok je treći slabo plodan, i takvih glagola ima malen broj.

6. Zaključak

Predočena građa iz KL suviše je malobrojna za izvođenje zaključaka o plodnosti/neplodnosti navedenih tvorbenih načina i uzoraka. Očito je, međutim, da su najplodniji suvremeni tvorbeni načini bili najplodniji i u doba nastanka KL, ili bolje: to su naslijeđeni praslavenski tvorbeni načini. Tako je sufiksacija najpotvrđeniji tvorbeni način u imenica i pridjeva, a uz prefiksaciju i u glagola. Ostali tvorbeni načini potvrđeni su uglavnom s pojedinačnim primjerima.

Imenički sufiksi *-Ø*, *-olija* i *-va* neplodni su ili slabo plodni kao i u suvremenom jeziku. To su uglavnom već tada neproizvodni tvorbeni uzorci. Za sufiks *-tef* spomenuto je da je riječ o književnojezičnoj tvorbi ograničenog opsega, za razliku od suvremenoga stanja u jeziku, kada se forsira tvorba imenica za mušku osobu tim sufiksom (ali i nadalje je to književnojezična upotreba, samo drugačijeg opsega i značenja). Velika čestota sufiksa *-je* u odglagolnim imeničkim tvorbama također je književnojezična pojava (pod crsl. utjecajem). Književnojezične su tvorbe i riječi nastale srastanjem

riječnika i upućuje na *zador*, a s. v. *zador* (str. 792) ima: "zadiranje, greben", a u potpodjeli pod a) "poticaj, druženje" (! -- vjerojatno pogrešno umj. "draženje"), a pod b) "napadaj", iz čega se može izvesti i navedeno značenje.

75 . AR II, 340--341. i 778--779, s. v. *dèrati* i *drijèti*.

76 V. AR XII, 618, s. v. *púdi* pod a) "tjerati" s književnim potvrđama do u 19. st. i s potvrđama iz suvremenih dijalekata.

77 AR XI nema natuknicu *povjedjeti*, nego *pòvjediti*, koje upućuje na 1. *pòvidjeti* (str. 258--261); glagol *zapoviditi* (*zapovjediti*) može se izvesti iz značenja koja se kod 1. *pòvidjeti* navode pod a. "kazati, reći" ili pod g. c) "priopćiti", s povećanim intenzitetom, ali ne u smislu koji se navodi u SB 1920 e)/510.

(prevedenice: *dobrostanje, Isukrst*), a pridjevski oblici participa prezenta u imeničkoj funkciji (preobrazba) kao elementi višega stila preuzeti su (iz hrvatske crkvenoslavenske redakcije, grčkog ili latinskog) na leksičkoj a ne na tvorbenoj razini. Preobrazba tipa *tajna, zlo* praslavenskog je podrijetla i samo se uvjetno može uzeti da je na taj način nastala i riječ **brza*.

U pridjevskoj tvorbi još su u živoj upotrebi sufiksi $-^1\emptyset$ (istin) i $-3\emptyset$ (djavaļ, Gospodiñ), kojih danas više nema u jeziku, dok je sufiks $-2\emptyset$ (vsemog) vjerojatno i u ono doba imao ograničenu upotrebu. Pritom su istoznačni sufiksi $-3\emptyset$ i $-ov$, a djelomično i $-ji$, u tvorbi odnosnih pridjeva (*djavaļ/dijavaļ -- dijavlov/djabolov/djavlov, Božji*), te $-2\emptyset$ i $-ući$ u srasličko-sufiksnoj tvorbi (*vsemog -- vsemogući*). Za sufiks $-ovat$, danas slabo plodan, i u KL samo je jedna potvrda: *čudnovat*. Pridjevi tvoreni od imenica na $-teļ$ sufiksom $-(a)n$ u suvremenom su jeziku stilski obilježeni. U ono doba to je vrijedilo i za same imenice, pa se očito odnosilo i na pridjeve. U KL samo je jedna potvrda u prilogu *spasiteļno* u molitvenoj formuli. Književnojezične su tvorbe i već spomenuti pridjevi na $-ući/-eći$ i njihova primjena u imeničkoj funkciji. Za pridjeve *gorak, sladak, velik*, koji se više ne tumače kao tvorenice, u doba nastanka KL postojala je (ili se mogla uspostaviti) tvorbena veza.

I u imeničkoj i u pridjevskoj sufiksnoj tvorbi potvrđena je i sekundarna sufiksacija (istoznačnost tvorenice s osnovnom riječju): *trusac : trus, zlamnije : zlamen, istočnik : istok; prišastan : prišast, velik : veli*.

U tvorbi priloga najplodnije je izvođenje od pridjeva sufiksom $-o$, a ima potvrda i za prefiksnu tvorbu i srastanje. Zanimljiv je prilog *danas*, koji se tumači sufiksnom tvorbom od *dan + -as*, a na dijakronijskoj je razini sraslica: *dbnb + sb*. U vrijeme nastanka KL nekadašnja zamjenica *sb* dolazi u liku *sa*, pa prema tome već za to vrijeme vrijedi tumačenje sufiksnom tvorbom.

Zamjenice se, kao praslavenske tvorbe, ovdje spominju samo usput. Zanimljivo je spomenuti razlikovanje zanijekanih zamjenica od neodređenih pomoću čestice za pojačavanje *re < že: nikore* ('nitko'); nepotvrđeni neodređeni lik glasio bi *niko/nigdo* ('netko').

Glagolska se tvorba svojom glavinom uklapa u suvremene tokove, iako ima pojedinačnih odstupanja od suvremenoga stanja više nego u imenica i pridjeva. Tako je odimenička sufiksna tvorba u glagola slabo plodna. Nešto je plodnija odglagolna sufiksna tvorba (imperfektivizacija). Tu treba spomenuti istoznačnost sufikasa *iti* i $-jati$ u glagolima *prihoditi, prihajati* ('dolaziti') (s alomorfnom osnovom).

U glagolskoj je tvorbi najplodnija prefiksacija. Tu treba istaknuti postojanje prefiksa $-2pro$ u glagolu *prozriti* ('opkrbiti čime, podati'), koji je nastao kalkiranjem lat. *providere*. U zastupljenim prefiksima potvrđena su i neka značenja koja se u suvremenom stanju ne navode (što djelomično može biti i posljedica drugačijeg formuliranja značenja, djelomično neproizvodnosti takvih tvorbi i gubljenja tvorbenih

veza). Tako se npr. kod prefiksa *iz-* ne navodi značenje 'trenutačnost izvršenja glagolske radnje' (*izbojati se* 'preplašiti se') i 'početak glagolske radnje' (*istrepetati* 'zadrhtati'), kod *o-* 'učiniti u maloj mjeri' (*okusiti*), kod *ob-* 'dovođenje glagolske radnje do rezultata' (*obarovati* 'očuvati', *obratiti* 'pretvoriti') i dr. Zbog gubljenja tvorbene motivacije danas se ne mogu kao tvorenice promatrati glagoli: *izbaviti*, *okusiti*, *obratiti*, *pogubiti*, *pokazati*, *primiti*, *uslišati/uslišiti*, *zapoviditi*. Istoznačni su prefiksi: *iz-* i *s-*: *iskupiti* -- *skupiti se* ('sakupiti /se/'), *iz-* i *u-*: *ispuniti* -- *upuniti* ('ispuniti'), *o-* i *po-*: *okropiti* -- *pokropiti* ('poškropiti'), te bez potvrđene istoznačnice: *osladiti* ('posladiti'). Potvrđena je i sekundarna prefiksacija: *obratiti* : *vratiti* ('pretvoriti'), *odpustiti* : *pustiti* ('oprostiti'), *postaviti* : *staviti*. Neki od glagola ovdje navedenih izgubili su se iz jezika kao leksemi ili su im se izgubila tadašnja značenja, npr. *spuditi* ('istjerati'), *istrepetati* ('zadrhtati'), *obarovati* ('očuvati'), *odlučiti se* ('rastaviti se'), *potajiti* ('zatajiti'), *prijati* ('uzeti'), *probiti* ('proboračiti'), *sľubiti se* ('združiti se, sastaviti se, spojiti se') i dr., pa su se s njima izgubili i pojedini tvorbena uzorci. Za perfektivizaciju, prefiksarno-sufiksarnu tvorbu i slaganje po jedan je primjer: *pritisnuti*; *ozdraviti*; *blagosloviti*. Pritom je glagol *blagosloviti* ('posvetiti') poseban slučaj: premda se u suvremenoj tvorbi tumači kao složenica,⁷⁸ radi se zapravo o kalku, jer sastavni dijelovi nemaju navedeno značenje (kao što je npr. u *zlorabiti* 'rabiti nešto zlo'), a mogao bi se tumačiti i kao sraslica).

Iako ograničena relativno malobrojnom građom, ova analiza pokazuje veliku podudarnost tvorbenih načina i uzoraka u KL sa stanjem u suvremenom književnom jeziku. S druge strane pokazuje da je tvorba riječi jedan od onih segmenata jezičnoga sustava koji vrlo malo podliježu stranim utjecajima.

Kratice spominjanih djela⁷⁹

AR v. bibl. jed. 13

BJ v. bibl. jed. 4

EB v. bibl. jed. 2 i 3

ER v. bibl. jed. 14

ML v. bibl. jed. 5

SB v. bibl. jed. 1

WB v. bibl. jed. 4

KL *Odlomak Korčulanskoga lektionara*, II. pol. 14. st.

PL *Povaljska listina*, 1250.

ZL *Zadarski lektionar*, 15. st.

78 V. SB 1934/513.

79 Opće i gramatičke kratice su prepoznatljive, pa se ne navode.

LITERATURA

1. Babić, Stjepan (1991): *Tvorba riječi u suvremenom hrvatskom književnom jeziku -- Nacrt za gramatiku*, drugo izdanje, Zagreb 1991.
2. Barić, Eugenija (1990): *Tvorba riječi*, u: Barić -- Lončarić -- Malić -- Pavešić -- Peti -- Zečević -- Znika: *Gramatika hrvatskoga književnoga jezika*, 2. izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1990.
3. Barić, Eugenija (1995): *Tvorba riječi (osim Tvorbe glagola)*, u: Barić -- Lončarić -- Malić -- Pavešić -- Peti -- Zečević -- Znika: *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb 1995.
4. Boryś, Wiesław (1969): *Budowa słowotwórcza rzeczowników w tekstach czakawskich XV i XVI w.*, Wrocław -- Waryszawa -- Kraków 1969.
5. Jurišić, Blaž (1992): *Nacrt hrvatske slovnice, II. Tvorba imenica u povijesnom razvoju*, Matica hrvatska, Zagreb 1992.
6. Lončarić, Mijo (1990): *Tvorba glagola*, u: Barić -- Lončarić -- Malić -- Pavešić -- Peti -- Zečević -- Znika: *Gramatika hrvatskoga književnog jezika*, 2. izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1990.
7. Malić, Dragica (1988): *Povaljska listina kao jezični spomenik*, Znanstvena biblioteka HFD, knj. 17, Zagreb 1988.
8. Malić, Dragica (1989): *Prilog istraživanju hrvatske latiničke književnosti 14. stoljeća -- Odlomak Korčulanskoga lekcionara (Pokušaj čitanja i ortografska obilježja)*, Croatica -- Prinosi proučavanju hrvatske književnosti, god. XX, br. 31--32, Zagreb 1989, str. 7--56.
9. Malić, Dragica (1992a): *Kompjutorska obrada starohrvatskog latiničkog rukopisa "Odlomak Korčulanskoga lekcionara"*, Zagreb 1992. -- pristupačno u Zavodu za hrvatski jezik HFI u Zagrebu i u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu.
10. Malić, Dragica (1992b): *Crkvenoslavenska jezična tradicija u hrvatskim latiničkim rukopisima 14. stoljeća*, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik 18, Zagreb 1992, str. 101--119.
11. Malić, Dragica (1994): *Rječnik Odlomka Korčulanskoga lekcionara*, Rasprave Zavoda za hrvatski jezik, Zagreb 1994, str.
12. Melich, Jánostól: *Misekönyv a XIV. századból*, Magyar könyvszemle, XI, Budapest 1903, str. 36--64.
13. *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, knj. I--XXIII, JAZU, Zagreb 1880--1976.
14. Skok, Petar (1971--1974): *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I--IV, JAZU, Zagreb 1971--1974.

SUMMARY

Dragica Malić

WORD FORMATION IN "A FRAGMENT OF THE KORČULA LECTIONARY"

The text deals with the word formation in the Korčula Lectionary in the 14th ct. One can see the great compatibility with the contemporary language, especially with the formation mood. Suffixes are used most often with nouns, adjectives and adverbs, while prefixes and a few suffixes with verbs. Other formation moods can be observed in individual examples. Foreign influence on formation mood is insignificant.